

Δείγμα αξιολόγησης με βάση τους δείκτες επιτυχίας

Ενότητα: Ο Ελληνισμός από την Άλωση ως την Επανάσταση του 1821

1α. Ποιοι από τους πιο κάτω ήταν τρόποι με τους οποίους οι Έλληνες του εξωτερικού συνέβαλαν στην επαναστατική δράση των Ελλήνων; Σημείωσε Σωστό ή Λάθος

	Σωστό	Λάθος
Έκτιζαν σχολεία και εκκλησίες		
Συμμετείχαν ενεργά στις διάφορες εξεγέρσεις παίρνοντας μέρος στις μάχες		
Πρόσφεραν οικονομική βοήθεια στέλνοντας χρήματα και πολεμοφόδια		
Οργάνωναν την επανάσταση στις χώρες που ζούσαν		
Τύπωναν εφημερίδες και βιβλία με επαναστατικό περιεχόμενο		

1β. Ποιος από τους τρόπους που σημειώσατε ήταν ο πιο σημαντικός και γιατί;

.....

.....

.....

.....

2. Κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας οι χριστιανοί ήρθαν αντιμέτωποι με διάφορα μέτρα που είχαν επιβληθεί. Επίλεξε δύο από αυτά τα μέτρα που θεωρείς ότι επέφεραν τη μεγαλύτερη διαφορά στις ζωές των απλών ανθρώπων και δικαιολόγησε την απάντησή σου.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Απ' όλα τα παζάρια που ξεχωρίζουν, θα πρέπει πρώτα να αναφέρουμε το Παζάρι των Γυναικών, ανοικτό τις Παρασκευές, όπου πωλούνται όλα τα είδη ραπτικής και τα υπόλοιπα συναφή. Οι πωλήτριες, ιδίως οι Ελληνίδες, είναι εξαιρετικά φλύαρες καθώς επιδεικνύουν τα εμπορεύματά τους στα πόδια τους... Βλέπουμε εδώ σωρούς από βαμβάκι και νήματα, μεταξωτά νήματα γνεσμένα στη Λευκωσία, αλατζιές, buyhndjik (είδος μεταξωτού και βαμβακερού υφάσματος), άσπρα βαμβακερά υφάσματα, ξένες τυπογραφίες και ολόκληρα πουκάμισα από τσαλακωμένο μετάξι, για τους Τούρκους και για τις γυναίκες· υλικά από ακατέρναστο μετάξι, όπως αυτά που οι Ελληνίδες φορούν γύρω από τη μέση τους (ζώστρα), μαντήλια από εκλεκτό λινό, τσεβρέδες (κεντητά μαντήλια) για τις Τουρκάλες... φορμάκια και κουβερτάκια για βρέφη φτιαγμένα από ξένα υφάσματα...
Salvator, L. Levkosia, The capital of Cyprus (Λευκωσία, η Πρωτεύουσα της Κύπρου), Λονδίνο: Trigraph, 1983, σ. 56

Η λειτουργία παζαριών στα οποία συμμετείχαν Έλληνες και Τούρκοι τι μπορεί να μας πει για τις σχέσεις μεταξύ των απλών ανθρώπων κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας; Διατύπωσε τις υποθέσεις σου χρησιμοποιώντας επιχειρήματα. Όπου μπορείς κάνε χρήση του λεξιλογίου διαβαθμισμένης βεβαιότητας.

Πίνακας του E.Dodwell το 1801.
Το παζάρι της Αθήνας στην εποχή της τουρκοκρατίας

4. « Όλοι, χωρίς εξαιρέσειν, έχουν χρέος να ηξεύρουν γράμματα. Η Πατρίς έχει να καταστήσει (ιδρύσει) σχολεία εις όλα τα χωρία διά τα αρσενικά και θηλυκά παιδιά. Εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή, με την οποίαν λάμπουν τα ελεύθερα έθνη»
Ρήγα Βελεστινλή, Άπαντα τα Σωζόμενα, επιμέλεια Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Αθήνα 2001, τομ. 5, σσ. 41-42.

Σύμφωνα με τον Ρήγα Φεραίο, ποια φαίνεται να είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να διεκδικήσει ένας λαός την ελευθερία του; Ποιος άλλος πριν από τον Ρήγα υποστήριζε αυτή την άποψη;

Γιατί νιώθει την ανάγκη να διευκρινίσει πως η εκπαίδευση πρέπει να απευθύνεται και στα δύο φύλα;

5. Ετοίμασε μια ιστορική αναφορά όπου να περιγράψεις τις σχέσεις των ηγετικών ομάδων των Ελλήνων (κληρικοί, φαναριώτες, κοινοτικοί άρχοντες) με την οθωμανική εξουσία. Τεκμηρίωσε την απάντησή σου χρησιμοποιώντας φράσεις/λέξεις από τις πηγές. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις λέξεις από τον πιο κάτω κατάλογο: περίπλοκες, απλές, εχθρικές, φιλικές, σχέσεις εμπιστοσύνης, σχέσεις φόβου, σχέσεις δυσπιστίας, σχέσεις σεβασμού, ειρηνικές σχέσεις.

Πηγή 1:

«Αυτοί (Προεστοί ή δημογέροντες και στα τουρκικά κοτζαμπάσηδες) συγκέντρωναν τους φόρους από τους ομόθησκούς τους και τους παρέδιδαν στην εξουσία, είχαν μεγάλη δύναμη και λογοδοτούσαν στους Τούρκους».

Κ.Μ. Κούμα, Ιστορία των ανθρωπίνων πράξεων, τομ. 12, Βιέννη 1832, σσ.537-539. (Απόδοση στα νέα ελληνικά)

Πηγή 2:

«Οι Φαναριώτες αποτελούσαν μία ηγετική ομάδα των Ελλήνων κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας... Είχαν αξιόλογη μόρφωση, γνώριζαν ξένες γλώσσες και αναλάμβαναν υψηλά αξιώματα στην οθωμανική διοίκηση. Οι Φαναριώτες, όπως και οι ιεράρχες, ήταν απόλυτα εξαρτημένοι από τις διαθέσεις του κάθε σουλτάνου».

Σχολικό εγχειρίδιο Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, Διόφαντος, σ. 37

Πηγή 3:

«... Έτσι οι αρχιεπίσκοποι της Κύπρου συχνά ταξίδευαν στην Κωνσταντινούπολη και παρουσιάζονταν ενώπιον του μεγάλου βεζίρη ζητώντας του να δείξει έλεος προς το λαό και να μειώσει τον κεφαλικό και τους άλλους φόρους. Με τον ίδιο τρόπο συνήθιζαν να επισκέπτονται την Κωνσταντινούπολη και για άλλες σημαντικές υποθέσεις και πολύ συχνά τα αιτήματά τους λαμβάνονταν υπ' όψη».

Σακελλάριου, Α. (1991) Τα Κυπριακά, Τόμος Α' Λευκωσία: Πολιτιστικό Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' σ. 571 (Απόδοση στη δημοτική γλώσσα)

Πηγή 4:

Ο Χατζηγεωργάκης Κορνέσιος ήταν ο μεγάλος δραγομάνος της Κύπρου που ενεργούσε ως σύνδεσμος μεταξύ του Αρχιεπισκόπου και της Υψηλής Πύλης. Το 1809 κατέστη ύποπτος στη Οθωμανική Κυβέρνηση και σε μια επίσκεψή του στη Κωνσταντινούπολη συνελήφθη και εκτελέστηκε. Με το θάνατο του Χατζηγεωργάκη, που αναφέρεται ως μία μεγάλη ελληνική προσωπικότητα της Τουρκοκρατίας, καταργήθηκε και ο θεσμός των δραγομάνων στο νησί.

<http://noctoc-noctoc.blogspot.com.cy/2007/09/haddjigorgakis-kornesiosthe-great.html>

A. Εκκλησία

.....

.....

.....

.....

B. Φαναριώτες

.....

.....

.....

.....

Γ. Προεστοί

.....

.....

.....

.....

A. ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΝΩΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1. Αναφέρουν τα βασικά χαρακτηριστικά της καθημερινής ζωής των Ελλήνων στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και αιτιολογούν τις αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με τη Βυζαντινή εποχή και το σήμερα
2. Αναφέρουν χαρακτηριστικά της διοικητικής οργάνωσης κατά τη διάρκεια της Οθωμανικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο
3. Σχολιάζουν τον χαρακτήρα και τις σχέσεις οργανωμένων ομάδων Ελλήνων με την Οθωμανική εξουσία
4. Αναφέρουν τις βασικές ιδέες εκπροσώπων του Νεοελληνικού Διαφωτισμού και σχολιάζουν τη συμβολή τους στην εθνική αφύπνιση των Ελλήνων

B. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Συγκρίνουν τη σημαντικότητα γεγονότων, προσώπων, αντικειμένων, αλλαγών, αιτιών, συνεπειών στη βάση κριτηρίων (Σημαντικότητα Ε) #1β
2. Εισηγούνται σχέσεις ανάμεσα στα διάφορα αίτια και σχέσεις ανάμεσα στις διάφορες συνέπειες γεγονότων και αλλαγών (Αίτια – Συνέπειες Β) #2
3. Διαφορετικές πληροφορίες που εντοπίζονται σε ιστορικές αναφορές ενός φαινομένου - Διαφορετικοί βαθμοί βεβαιότητας για πληροφορίες που εντοπίζονται σε αναπαραστάσεις (Πηγές - Ιστορικές αναφορές Δ) #3
4. Εισηγούνται λόγους για συγκεκριμένες συμπεριφορές, πρακτικές και θεσμούς του παρελθόντος με αναφορά στο συγκείμενο της εποχής (Ιστορική Ενσυναίσθηση Γ) #4
5. Επιλέγουν, συνδυάζουν και αξιολογούν πηγές για να απαντήσουν ιστορικά ερωτήματα - Σχεδιάζουν και εκτελούν απλές ιστορικές διερευνήσεις (Ιστορική διερεύνηση – Τεκμήρια ΣΤ) #5

***Σημείωση:** Οι αριθμοί που υπάρχουν στο τέλος καθενός από τους δείκτες παραπέμπει στην άσκηση του δοκιμίου με την οποία αντιστοιχεί.